

Označení původu a zeměpisná označení produktů z členských států EU k mezinárodnímu zápisu v roce 2023 a vybrané problémy související s uveřejňováním mezinárodních zápisů

Designations of Origin and Geographical Indications of Products from EU Member States for International Registration in 2023 And Selected Issues Related to the Publication of International Records

Michal ČERNÝ¹

ABSTRAKT

Příspěvek shrnuje problematiku prováděcích rozhodnutí Komise EU, která obsahují seznamy v EU chráněných označení původu nebo zeměpisných označení, která byla v roce 2023 podána k mezinárodnímu zápisu podle Ženevského aktu Lisabonské dohody o ochraně označení původu a zeměpisných označení. Také se zabývá zveřejňováním mezinárodních zápisů chráněných označení, zejména současnou neuspokojivou praxí.

ABSTRACT

The paper summarizes the issue of implementing decisions of the EU Commission, which contain lists of protected designations of origin or geographical indications in the EU, which were submitted for international registration in 2023 under the Geneva Act of the Lisbon Agreement on the Protection of Designations of Origin and Geographical Indications. It also deals with the publication of international records of protected designations, in particular the current unsatisfactory practice.

Klíčová slova

Označení původu, zeměpisné označení. Evropská unie. Členské státy. Mezinárodní zápis. Ženevský akt Lisabonské dohody na ochranu označení původu a zeměpisných označení. Zemědělské výrobky a potraviny, vína, lihoviny.

Key Words

Designation of origin, geographical indication. European Union. Member states. International registration. Geneva Act of the Lisbon Agreement for the Protection of Designations of Origin and Geographical Indications. Agricultural products and food, wines, spirit drinks.

* Publikovaný komentář nepodliehal recenznému konaniu.

¹ JUDr. Michal Černý Ph.D. je odborným asistentem Právnické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci, patentovým zástupcem (M+D) a ETMA & EDA - kvalifikovaným zástupcem před EUIPO

1. Reformovaná struktura systému ochrany označení původu a zeměpisných označení v EU

Již dvakrát jsme na stránkách Duševného vlastnictví v letech 2021² a 2022³ informovali o sadách označení původu a zeměpisných označení výrobků z členských států EU, které byly podány k ochraně mezinárodním zápisem. V tomto příspěvku pokračujeme, protože úroveň úředně poskytovaných informací ze strany WIPO je v současné době tristní.

Bohužel z obsahu portálu WIPO [Bulletin Les Appellations d'Origine](#) se nelze zbavit dojmu, že WIPO zcela rezignovalo na vydávání tohoto úředního věstníku. Poslední dostupné číslo je dosud číslo 49.1 z roku 2020.

Alespoň v databázi [Lisbon Express](#)⁴ jsou unijní označení přihlášená k mezinárodnímu zápisu (a ochraně podle Ženevského aktu) k nalezení - databáze k dnešnímu dni obsahuje celkem 131 údajů o chráněných označeních pocházejících ze smluvní strany „EU“. V tomto počtu jsou zahrnuta pouze označení, která byla přihlášena Komisí postupem dle Nařízení (EU) 2019/1753. Jedná se o 131 označení zemědělských výrobků a potravin, vín a lihovin; s čísly [AO/GI]⁵ 1156 (AO 1156 Quesa de Murica al vino) - 1291 (GI 1291 Emmental de Savoie). Z označení slovenských výrobků např. [AO 1196 Paprika Žitava / Žitavská paprika](#), zápis do mezinárodního rejstříku ke dni 22.06.2021 nebo [AO 1230 Vinohradnícka oblasť Tokaj](#), zápis do mezinárodního rejstříku ke dni 22.06.2021. Označení, která byla ze strany EU přihlášena k mezinárodnímu zápisu v roce 2022, dosud v databázi [Lisbon Express](#) evidována nejsou.

Označení jiných výrobků - pokud jsou mimo systémy EU chráněna právem některého z členských států, - jsou v databázi [Lisbon Express](#) i nadále k nalezení s použitím filtru příslušné země - např. České republiky nebo Slovenska. Podmínkou je, že byla přihlášena k mezinárodnímu zápisu členským státem - což v případě označení českých i slovenských výrobků znamená ve většině případů (až na ojedinělé výjimky^{6,7}) přihlášení ještě za existence Československa.

Bohužel stav databáze [Lisbon Express](#) je nutno charakterizovat jako značně nepřehledný, v databázi jsou jako mezinárodně chráněná evidovaná i označení, jejichž původní ochrana již zanikla. Také těmito aspekty se bude zabývat tento příspěvek. Nejprve se ale zaměříme na označení

výrobků z členských států EU, které budou podány k mezinárodnímu zápisu Komisí v letošním roce.

2. Označení původu a zeměpisná označení k mezinárodnímu zápisu v roce 2023 (pro vína, zemědělské výrobky a potraviny a pro lihoviny)

V letošním roce na konci března 2023 přijala Komise další 3 prováděcí rozhodnutí Komise obsahující seznamy dalších označení zemědělských výrobků a potravin, lihovin a vín, které mají být podány k mezinárodnímu zápisu podle Ženevského aktu Lisabonské dohody na ochranu označení původu a zeměpisných označení.

Prováděcí rozhodnutí Komise ze dne 27. března 2023, kterým se stanoví seznam zeměpisných označení chráněných podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1151/2012, v souvislosti s nimiž mají být podány žádosti o mezinárodní zápis podle článku 2 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1753 2023/C 113/07, které m.j. k zápisu zahrnuje 12 následujících označení zemědělských výrobků a potravin:

- **Česko:** České pivo (CHZO).[1]
- **Francie:** Bleu de Gex Haut-Jura / Bleu de Septmoncel (CHOP), Dinde de Bresse (CHOP), Ossau-Iraty (CHOP), Picodon (CHOP), Salers (CHOP).[5]
- **Německo:** Nürnberger Lebkuchen (CHZO).[1]
- **Řecko:** Ξηρά Σύκα Ταξιάρχη / Xira Syka Taxiarchi (CHOP).[1]
- **Španělsko:** Miel de Tenerife (CHOP), Queso Majorero (CHOP), Queso Tetilla / Queixo Tetilla (CHOP), Vinagre del Condado de Huelva (CHOP).[4]

Dále [Prováděcí rozhodnutí Komise ze dne 27. března 2023, kterým se stanoví seznam zeměpisných označení chráněných podle nařízení Evropského parlamentu a Rady \(EU\) č. 1308/2013, v souvislosti s nimiž mají být podány žádosti o mezinárodní zápis podle článku 2 nařízení Evropského parlamentu a Rady \(EU\) 2019/1753 2023/C 113/08](#), obsahující chráněná označení velkého množství francouzských (v drtivé většině alsaských), španělských a jednoho italského vína.

2 ČERNÝ, Michal. *Informace ze světa označení původu a zeměpisných označení: První sady unijních označení k mezinárodní ochraně podle Ženevského aktu*. In *Duševné vlastnictví*, 2021, 3-4. S. 52-55. Dostupné on-line na adrese: https://www.indprop.gov.sk/swift_data/source/pdf/casopis_dusevne_vlastnictvo/2021/03/eDV_2103_04.pdf

3 ČERNÝ, M. *Označení původu a zeměpisná označení produktů z členských států EU k mezinárodnímu zápisu v roce 2022*. In *Duševné vlastnictví*, 2022, 3-4, s. 66-69. Dostupné on-line (Open-Access): https://www.indprop.gov.sk/swift_data/source/pdf/casopis_dusevne_vlastnictvo/2022/eDV_220304.pdf

4 viz. [https://lisbon-express.wipo.int/searchresult?params={„BACK_PAGE“:“/struct-search“/„APP_SEARCH_TYPE“:“STRUCT“/„QUERY“:“{„offset“:0,„limit“:25,„searchText“:“*“/„sortBy“:“key“/„searchFields“:\[{„key“:“OO“/„val“:“eu“/„operator“:“AND“}, {„key“:““/„val“:“*“/„operator“:“AND“}\]}&lang=cs](https://lisbon-express.wipo.int/searchresult?params={„BACK_PAGE“:“/struct-search“/„APP_SEARCH_TYPE“:“STRUCT“/„QUERY“:“{„offset“:0,„limit“:25,„searchText“:“*“/„sortBy“:“key“/„searchFields“:[{„key“:“OO“/„val“:“eu“/„operator“:“AND“}, {„key“:““/„val“:“*“/„operator“:“AND“}]})

5 číslování je v jednotné řadě

6 z označení českých výrobků např. [AO 848 NOVOHRADSKÁ PŘÍRODNÍ MINERÁLNÍ VODA](#)

7 z označení slovenských výrobků pouze [AO 947 Levický zlatý ónyx](#) a [AO 1061 Slovenský opál](#)

- **Francie:** Alsace grand cru Altenberg de Bergbieten (CHOP), Alsace grand cru Altenberg de Bergheim (CHOP), Alsace grand cru Altenberg de Wolxheim (CHOP), Alsace grand cru Brand (CHOP), Alsace grand cru Bruderthal (CHOP), Alsace grand cru Eichberg (CHOP), Alsace grand cru Engelberg (CHOP), Alsace grand cru Florimont (CHOP), Alsace grand cru Frankstein (CHOP), Alsace grand cru Froehn (CHOP), Alsace grand cru Furstentum (CHOP), Alsace grand cru Geisberg (CHOP), Alsace grand cru Gloeckelberg (CHOP), Alsace grand cru Goldert (CHOP), Alsace grand cru Hatschbourg (CHOP), Alsace grand cru Hengst (CHOP), Alsace grand cru Kaefferkopf (CHOP), Alsace grand cru Kanzlerberg (CHOP), Alsace grand cru Kessler (CHOP), Alsace grand cru Kastelberg (CHOP), Alsace grand cru Kirchberg de Barr (CHOP), Alsace grand cru Kirchberg de Ribeauvillé (CHOP), Alsace grand cru Kitterlé (CHOP), Alsace grand cru Mambourg (CHOP), Alsace grand cru Mandelberg (CHOP), Alsace grand cru Marckrain (CHOP), Alsace grand cru Moenchberg (CHOP), Alsace grand cru Muenchberg (CHOP), Alsace grand cru Ollwiller (CHOP), Alsace grand cru Osterberg (CHOP), Alsace grand cru Pfersigberg (CHOP), Alsace grand cru Pfingstberg (CHOP), Alsace grand cru Praelatenberg (CHOP), Alsace grand cru Rangen (CHOP), Alsace grand cru Rosacker (CHOP), Alsace grand cru Saering (CHOP), Alsace grand cru Schlossberg (CHOP), Alsace grand cru Schoenenbourg (CHOP), Alsace grand cru Sommerberg (CHOP), Alsace grand cru Sonnenglanz (CHOP), Alsace grand cru Spiegel (CHOP), Alsace grand cru Sporen (CHOP), Alsace grand cru Steinert (CHOP), Alsace grand cru Steingrubler (CHOP), Alsace grand cru Steinklotz (CHOP), Alsace grand cru Vorbourg (CHOP), Alsace grand cru Wiebelsberg (CHOP), Alsace grand cru Wineck-Schlossberg (CHOP), Alsace grand cru Winzenberg (CHOP), Alsace grand cru Zinnkoepflé (CHOP), Alsace grand cru Zotzenberg (CHOP), Coteaux Bourguignons (CHOP), Coteaux Varois en Provence (CHOP), Fronton (CHOP), Irancy (CHOP), Languedoc (CHOP), Luberon (CHOP), Malepère (CHOP), Montlouis-sur-Loire (CHOP), Orléans (CHOP), Saint-Bris (CHOP), Saint-Mont (CHOP), Ventoux (CHOP).[63]

- **Itálie:** Bolgheri Sassicaia (CHOP)[1]

- **Španělsko:** Tacoronte-Acentejo (CHOP), Abadía Retuerta (CHOP), Abona (CHOP), Dehesa Peñalba (CHOP), El Hierro (CHOP), La Gomera (CHOP), Urueña (CHOP), Valle de Güímar (CHOP), Valle de la Orotava (CHOP).[9]

Konečně [Prováděcí rozhodnutí Komise ze dne 27. března 2023, kterým se stanoví seznam zeměpisných označení chráněných podle nařízení Evropského parlamentu a Rady \(EU\) 2019/787, v souvislosti s nimiž mají být podány žádosti o mezinárodní zápis podle článku 2 nařízení](#)

[Evropského parlamentu a Rady \(EU\) 2019/1753 2023/C 113/09](#), které obsahuje zeměpisná označení 5 francouzských a 1 italské lihoviny v letošním roce přihlášených k mezinárodnímu zápisu.

- **Francie:** Fine de Bourgogne (ZO), Marc des Côtes-du-Rhône / Eau-de-vie de marc des Côtes du Rhône (ZO), Marc du Languedoc (ZO), Marc de Provence (ZO), Marc de Savoie (ZO).[5]

- **Itálie:** Brandy italiano (ZO).[1]

3. Území, na němž poskytuje ochranu mezinárodní zápis označení

Ochrana mezinárodním zápisem dle Lisabonské dohody ve znění Ženevského aktu (označení původu i zeměpisných označení) zahrnuje dle stavu k 5. 9. 2023 území následujících teritorií:

- (Evropa): (EU a její členské státy; z nich samostatně také Česko, Francie a Maďarsko), Albánie, Švýcarsko, Ruská federace,

- (Afrika): Kapverdy, Tunís, Ghana, členské státy OAPI (Benin, Burkina Faso, Čad, Gabun, Guinea, Guinea Bissau, Kamerun, Komory, Kongo, Mauritánie, Niger, Pobřeží slonoviny (Cote d'Ivoire), Rovnicková Guinea, Senegal, Středoafriická republika, Togo dále Svatý Tomáš a Princův ostrov, Senegal,

- (Amerika): Peru,

- (Asie): Kambodža, Laos, Omán, Korejská lidově demokratická republika,

- (Oceánie): Samoa.

Označení původu jsou navíc chráněna i v těchto dalších zemích, které jsou smluvními státy Lisabonské dohody:⁸

- (Evropa): Bosna a Hercegovina, Bulharsko (samostatně), Černá Hora, Gruzie, Itálie (samostatně), Maďarsko (samostatně), Moldávie, Portugalsko (samostatně), Severní Makedonie, Slovensko (samostatně), Srbsko,

- (Afrika): Alžírsko,

- (Amerika): Dominikánská republika, Haiti, Kostarika, Kuba, Mexiko, Nikaragua,

- (Asie): Izrael, Írán.

⁸ s výjimkou Haiti všechny ostatní ve znění Stockholmského aktu

Světová organizace duševního vlastnictví uvádí, že Ženevský akt zahrnuje území 56 států, Lisabonský systém celkově území 73 států.⁹

Ze všech dosud mezinárodně chráněných unijních označení zemědělských výrobků a potravin, vín a lihovin (celkem dosud 131) je 60 označení vín, 4 jsou označení lihovin, zbývajících 67 jsou označení zemědělských výrobků a potravin.

Po provedení shora uvedených zápisů se počet chráněných unijních označení zvýší z dosavadních 131 chráněných označení unijních produktů o dalších 91 na celkových 222. Změní se také vzájemné poměry, z celkových 222 mezinárodním zápisem chráněných označení bude 60+73 (133, tj. cca 60%), označení vín, 67+12 (celkem 79, tj. cca 36%) označení zemědělských výrobků a potravin, 4+6 (10, tj. cca 4%) označení lihovin.

Vzrůstající číslo mezinárodně chráněných označení je důkazem vzrůstající aktivity producentů selských výrobků s chráněným označením. Na druhou stranu je ovšem nutno objektivně přiznat, že drtivou většinu z letošních označení notifikovaných k mezinárodnímu zápisu tvoří označení původu alsaských (francouzských) vín - ze všech 63 francouzských označení vín je 51 z Alsaska, ostatních francouzských označení vín je pouze 12.

4. Kriticky k obsahu databáze Lisbon-Express

Obsah databáze [Lisbon Express](#) ovšem působí v současné době poměrně zavádějícím dojmem. Je pro to několik důvodů, které rozebereme níže. Nejprve je uvedme:

1. Neprovedení změn u označení původně přihlášených jinou smluvní stranou než EU.
2. Nedostatek reflexe zániku ochrany národního zápisu do mezinárodního rejstříku.
3. Nesoulad v obsahu zápisů v rejstřících na národní úrovni a v mezinárodním rejstříku - týkajících se základních charakteristik (znění chráněného označení, typ chráněného označení, druh výrobku apod.).
4. Mezinárodní ochrana „označení mrtvých duší“.

Nyní si uvedme jednotlivé příklady těchto problémů v následujících podkapitolách.

4.1. Nepromítnutí změn u označení původně přihlášených smluvní stranou odlišnou od EU (některým z členských států EU)

Vyhledáme-li v databázi označení chráněná mezinárodním zápisem na základě francouzské národní ochrany, databáze obsahuje 565 záznamů, z nich 139 záznamů přiznává již zrušenou ochranu dříve chráněných označení. Z dosud chráněných označení je posledním *AO 907 Monoï de Tahiti* pro Kosmetický výrobek získaný macerací květů Tiare v rafinovaném kokosovém oleji získaném z kokosových ořechů (od roku 2013).

Pokud použijeme další vyhledávací kritéria - např. země původu Francie a výrobek víno, databáze obsahuje 370 záznamů, z nich 61 jsou záznamy zrušených označení. Zbývajících 309 jsou záznamy chráněných označení původu vín, mezi nimi např. *AO 231 Champagne*, *AO 345 Grande Fine Champagne*, *AO 346 Grande Champagne*, *AO 347 Fine Champagne*, *AO 260 Anjou*, *AO 339 Armagnac* atd.

Zadáme-li vyhledávací kritéria země původu Francie a druh výrobku lihovina (spirit), databáze obsahuje 52 záznamů, z nich 16 zrušených. Mezi platnými jsou *AO 343 Cognac*, *AO 765 Eau-de-vie de Cognac*, *AO 339 Armagnac*, *AO 775 Martinique* a mnoho dalších.

Chceme-li vyhledat Francii a sýry, databáze obsahuje 37 záznamů. Veškerá tato označení jsou ovšem i nadále chráněna, údaje v databázi nyní odkazují na existující evropsko-unijní ochranu. Navíc u těchto záznamů s mezinárodním zápisem chráněných označení je uvedena plná historie ochranných nástrojů, o které se opírají mezinárodní zápisy. V současné době jsou u označení francouzských vín, lihovin, sýrů atd. uvedena unijní nařízení.

4.2. Nedostatek reflexe zániku ochrany národního zápisu do mezinárodního rejstříku

Vyhledáme-li záznamy o mezinárodních zápisech z České republiky, databáze obsahuje 79 záznamů. Je zřejmé, že cca rok po změně (resp. zrušení národní ochrany několika desítek označení původu - viz. [Věstník Úřadu průmyslového vlastnictví, 2022, 47](#)) stále nedošlo k promítnutí do mezinárodního rejstříku. Jinak by nemohly být jako aktivní dokumenty zobrazeny mezinárodní zápisy označení:

- zemědělských výrobků a potravin - např.: *AO 1 PLZEŇ / PILSEN PILS / PILSENER / PILSNER*, *AO 2 PLZEŇSKÉ PIVO / PILSNER BIER PILSENER / BIÈRE DE PILSEN-PILSNER / PILSEN BEER PILS*, *AO 598 BUD*

⁹ viz. oznámení po přistoupení Ruska k Ženevskému aktu In https://www.wipo.int/lisbon/en/news/2023/news_0004.html a dále úřední informace na adrese: <https://www.wipo.int/export/sites/www/treaties/en/docs/pdf/lisbon.pdf>

- lihovin - např.: AO 515 PROSTĚJOVSKÁ STAROREŽNÁ, AO 514 KARLSBADER BITTER / KARLOVARSKÁ HOŘKÁ, AO 670 KARLOVARSKÁ HOŘKÁ / KARLSBADER BITTER, AO 68 SLOVÁCKÁ BOROVIČKA
- vín - např.: AO 34 BZENECKÁ LIPKA, AO 38 PÁLAVSKÉ BÍLÉ, AO 39 PAVLOVICKÉ OHNIVÉ, AO 41 PRAŽSKÝ VÝBĚR, AO 740 BOHEMIA SEKT

Považujeme shora uvedené za problematické, databáze by měla odrážet skutečný právní stav věcí. V současné době tomu tak není.

4.3. Nesoulad v obsahu zápisů v rejstřících na národní úrovni a v mezinárodním rejstříku - týkajících se základních charakteristik označení (znění chráněného označení, typ chráněného označení, druh výrobku apod.)

Dalším problémem je nesoulad údajů v mezinárodním rejstříku ohledně některých označení s údaji evidovanými v unijních systémech (rejstřících) ve shodě s unijní ochranou.

Příkladem těchto problémů může být např. označení AO 32 ECHE OLMÜTZER QUARGELN / PRAVÉ OLOMOUCKÉ TVARŮŽKY. V databázi údajů z mezinárodního rejstříku je takto uvedeno bez ohledu na to, že:

1. unijní ochrana zeměpisného označení Olomoucké tvarůžky (CHZO) vznikla v roce 2010 - viz. [Nařízení Komise \(EU\) č. 702/2010 ze dne 4. srpna 2010 o zapsání názvu do rejstříku chráněných označení původu a chráněných zeměpisných označení \(Olomoucké tvarůžky \(CHZO\)\)](#)
2. v národní databázi uveden typ - chráněné zeměpisné označení (CHZO)¹⁰ a ostatně i aktuální unijně chráněné znění¹¹
3. v databázi Lisbon-Express dosud uvedeno jako označení původu (AO 32) ve znění neodpovídajícím současně chráněnému, neodpovídající unijnímu pravidlu „nepřekládat“ chráněné označení, a jehož základním instrumentem národní ochrany má stále (bez aktualizace) být *Nařízení ministerstva potravinářského průmyslu č. 12.594/66-01/1 ze dne 3. listopadu 1966* (v rejstříku v anglickém znění takto: *Executive Order N° 12.594/66-01/1 of November 3, 1966 of the Ministry of Food Processing Industry*).

Podobně trpí chybami podobného typu v evidovaných

údajích také další záznamy označení výrobků pocházejících z České republiky - např. Třeboňský kapr je stále uváděn jako AO (i když je v EU chráněn jako CHZO), stejně také AO 52 BUDĚJOVICKÉ PIVO / BUDWEISER BIER / BIÈRE DE BUDWEIS / BUDWEIS BEER, AO 49 ČESKOBUDĚJOVICKÉ PIVO / BUDWEISER BIER / BIÈRE DE ČESKÉ BUDĚJOVICE / BUDWEIS BEER, AO 837 BUDĚJOVICKÝ MĚŠTANSKÝ VAR / BUDWEISER BÜRGERBRÄU - všechny mají unijní ochranu jako CHZO.

4.4. Mezinárodní ochrana označení „mrtvých duší“

V databázi údajů z mezinárodního rejstříku [Lisbon Express](#) jsou také evidována jako chráněná (mezinárodním zápisem) označení, která již fakticky nejsou ve státě původu vůbec užívána. V této podkapitole si uvedeme některé příklady pro označení českých výrobků.

Je spravedlivé poznamenat, že problém nelze přičítat WIPO. Vyplývá spíše z nedokonalosti české národní úpravy, jak o tom obšírně pojednávám v jiném svém díle.¹² Nicméně i v důsledku reflexe údajů z národního úřadu přispívá k nepřesvědčivosti celkového obsahu databáze [Lisbon Express](#).

Telec v roce 2016 poprvé označil označení původu (a zeměpisná označení) jako věc(i) ničí ve smyslu českého práva.¹³ Reagoval tak na to, že žádné z označení chráněných dle české národní úpravy nebo podle některé z evropsko-unijních úprav nemá evidovaného vlastníka, neboť právní úprava vlastnictví k žádnému z těchto předmětů neuvádí. Koncepty *společného vlastnictví komunit (označení) zůstávají pouze v recitálech či preambulích právních textů*, resp. jsou předmětem doktrinárního zkoumání, ovšem bez praktického promítnutí do právních předpisů.¹⁴

Evropsko-unijní úpravy navíc usilují o dosažení *soutěžní neutrality*, což pro národní úpravy nemusí vždy platit (např. česká úprava obdobné nástroje postrádá).

Důsledkem kombinace shora uvedeného je to, že o záznamy některých označení oprávnění uživatelé projevují větší úroveň zájmu, u jiných pak menší. Paradoxně se zásada *Vigilantibus lura Scripta Sunt* projevuje poněkud podivným způsobem.

Úplným extrémem je ovšem pět v ČR zapsaných (a stále de iure chráněných) označení původu, která jsou na podkladě národního zápisu stále chráněna i mezinárodním zápisem. Mám na mysli tato označení:

¹⁰ uvedeno v rámci specifikace

¹¹ opět jen v rámci zapsané specifikace, v rubrice název je dosud uvedeno původní české znění [PRAVÉ OLOMOUCKÉ TVARŮŽKY](#)

¹² ČERNÝ, M. *Ztracená a opuštěná označení původu v Česku (2023)*. In KUBINEC, M. et al. (eds.) *Pocta prof. Milanu Ďuricovi k 70. narozeninám. Zbářk příspěvků*. Banská Bystrica : Univerzita Mateja Bela, 2023.

¹³ TELEC, I. *Některé zásadní otázky práva na označení zeměpisného původu výrobků*. In *Právní rozhledy*, 2016, 1. S. 10

¹⁴ v Česku např. KOUKAL, P. *Autorské právo, public domain a lidská práva*. Brno : Masarykova univerzita, 2019. S. 112 - 114

- AO 684 Dentelle de Vamberk / Encaje de Vamberk / Vamberk Spitzen / Vamberecká krajka / Lace of Vamberk,¹⁵
- AO 22 DENTELLES DE KRASLICE / KRASLICKÉ KRAJKY,¹⁶
- AO 21 INSTRUMENTS DE MUSIQUE DE KRASLICE / KRASLICKÉ HUDEBNÍ NÁSTROJE,¹⁷
- AO 16 LUHAČOVICKÁ PŘÍRODNÍ MINERÁLNÍ VODA,¹⁸
- AO 15 FRANTIŠKO-LÁZEŇSKÁ PŘÍRODNÍ MINERÁLNÍ VODA¹⁹

V mezinárodním rejstříku jsou zapsáni tito oprávnění uživatelé:

- Vamberecká krajka: Vamberecká krajka, družstvo umělecké výroby, Vamberk.
- Kraslické krajky: Krajka, národní podnik, Kraslice.
- Kraslické hudební nástroje: Československé hudební nástroje, národní podnik, Hradec Králové.
- Luhačovická přírodní minerální voda: Moravskoslezská zřídla, národní podnik, Moravský Beroun-Ondrášov.
- Františko-lázeňská přírodní minerální voda: Západočeská zřídla, n.p.

Pro účely tohoto příspěvku je vhodné poznamenat, že objektivně pouze u některých ze shora uvedených jsou na trhu dodávány produkty, které mohou splňovat popis (charakteristiku výrobku), pro které jsou označení zapsána. Protože jsou ovšem v důsledku ochrany vzniklé ještě v době socialistického Československa popisy pouze velmi krátké, objektivně v plném rozsahu splňuje podmínky popisu pouze minerální voda (označení původu Luhačovická přírodní minerální voda). V dalších dvou případech (označení Vamberecká krajka a označení Kraslické hudební nástroje) jsou sice v produkční oblasti výrobky vyráběny, těžko ale posoudit, zda-li splňují podmínky zápisu. Každopádně ani v jednom z těchto případů nebylo zaznamenáno užití chráněného označení na výrobku nebo v souvislosti s ním. Vesměs jsou používány spíše ochranné známky. U zbývajících dvou označení není doloženo žádné označení produktů na trhu - jde o označení Kraslické krajky a označení Františko-lázeňská přírodní minerální voda. Ve druhém případě ho lze zcela vyloučit, neboť v podstatě celá produkce je k volnému užití (možný odběr u zřidel), takový způsob ovšem nesplňuje definici výrobků. Odebraná voda

není výrobkem, dokud nedojde k jejímu stočení (láhev, plechovka) apod.

Hlubší rozbor této problematiky je nad rámec tohoto příspěvku, a proto je předmětem samostatného zpracování v mém jiném díle, na které si dovolím odkázat.²⁰

5. Závěr

Vypovídací hodnota databáze Lisbon Express je velmi malá, protože:

- obsahuje neaktuální údaje (o již nechráněných označích)
- u mnoha označení obsahuje zjevně chybné údaje - často místo správného zeměpisného označení je uvedeno označení původu - to se týká nejen shora uvedeného příkladu Olomoucké tvarůžky, ale také shora uvedených označení francouzských lihovin - je-li unijním právem rozlišena pouze jedna kategorie chráněného označení - zeměpisné označení, - nepůsobí přesvědčivě, jsou-li dříve zapsaná označení i nadále uváděna jako označení původu
- u mnoha označení nejsou uvedeny aktuální právní akty, o které se opírá mezinárodní ochrana.

Problémem je také to, že úřední Bulletin již několik let prakticky nebyl vydán, frekvence změn údajů v databázi není předvídatelná.

Evropská unie si je patrně vědoma nedostatků souvisejících s publikací mezinárodních zápisů ze strany WIPO. Stávající právní úprava ([Nařízení \(EU\) 2019/1753](#)) normuje vlastní publikaci v EU - jak mezinárodních zápisů oznámených WIPO Evropské unii (čl. 4), tak i označení nominovaných k mezinárodnímu zápisu - formou prováděcích aktů (publikovaných taktéž v Úředním věstníku EU).

Oba návrhy Komise ([návrh GICIPR](#) a [návrh GIAOWSR](#)) zachovávají dosavadní zveřejňování a ještě podtrhují budoucí publicitu, pokud dojde k přijetí [návrhu GICIPR](#). Bude-li návrh přijat, dojde nejen k přijetí ochrany zeměpisných označení řemeslných a průmyslových výrobků, ale nové kompetence bude vykonávat i Úřad Evropské unie pro duševní vlastnictví (EUIPO). Nové nařízení by mělo odpovídajícím způsobem změnit také mnohé normy v [Nařízení \(EU\) 2019/1753](#) - např. čl. 4 má být nově formulován tak, že Komise zveřejňuje mezinárodní zápisu označení

15 č. spisu a žádosti: 105, č. tuzemského zápisu 83, č. mezinárodního zápisu: 684

16 č. spisu a žádosti: 26, č. tuzemského zápisu 22, č. mezinárodního zápisu: 22

17 č. spisu a žádosti: 25, č. tuzemského zápisu 21, č. mezinárodního zápisu: 21

18 č. spisu a žádosti: 15, č. tuzemského zápisu 16, č. mezinárodního zápisu: 16

19 č. spisu a žádosti: 12, č. tuzemského zápisu 15, č. mezinárodního zápisu: 15

20 více Černý, M. *Ztracená a opuštěná označení původu v Česku (2023)* In Kubinec, M. (ed.) *Pocta prof. Milanu Ďuricovi k 70. narozeninám.*

zemědělských výrobků a potravin, vín a lihovin; EUIPO pak má zveřejňovat mezinárodní zápis označení řemeslných a průmyslových výrobků. Tyto úřady by také měly vést řízení - Komise podle návrhu GIAOWSR, EUIPO podle návrhu GICIPR, i když i ve věcech zeměpisných označení by měla mít Komise právo atrahovat kompetence k rozhodnutí od úřadu dle čl. 25.²¹

Dále by měl být nově formulován také čl. 9 Nařízení (EU) 2019/1753 - měl by být upraven institut prohlášení za neplatné účinky mezinárodního zápisu označení v EU (označení není chráněno v zemi původu / označení není zapsáno v mezinárodním rejstříku / není zajištěn soulad s povinnými údaji dle pravidla 5 odst. 2 Prováděcího řádu nebo s údaji o jakosti, pověsti nebo vlastností dle pravidla 5 odst. 3 Prováděcího řádu).

Díky úpravě publikace rozhodnutí Komise i EUIPO ve věcech označení zeměpisného původu v Úředním věstníku EU je zajištěna vyšší míra transparentnosti a zájmy producentů z EU jsou chráněny více, než jak dokáže zajistit stávající praxe WIPO.

Použité zdroje

Monografie

1. KOUKAL, P. *Autorské právo, public domain a lidská práva*. Brno : Masarykova univerzita, 2019.

Odborné články a příspěvky do sborníků

2. ČERNÝ, Michal. *Informace ze světa označení původu a zeměpisných označení: První sady unijních označení k mezinárodní ochraně podle Ženevského aktu*. In *Duševné vlastnictvo*, 2021, 3-4. S. 52-55. Dostupné on-line na adrese: https://www.indprop.gov.sk/swift_data/source/pdf/casopis_dusevne_vlastnictvo/2021/03/eDV_2103_04.pdf
3. ČERNÝ, M. *Označení původu a zeměpisná označení produktů z členských států EU k mezinárodnímu zápisu v roce 2022*. In *Duševné vlastnictvo*, 2022, 3-4, s. 66-69. Dostupné on-line (Open-Access): https://www.indprop.gov.sk/swift_data/source/pdf/casopis_dusevne_vlastnictvo/2022/eDV_220304.pdf
4. ČERNÝ, M. *Ztracená a opuštěná označení původu v Česku (2023)*. In KUBINEC, M. et al. (eds.) *Pocta prof. Milana Ďuricovi k 70.narodeninám. Sborník vedeckých príspevkov*. Banská Bystrica : Univerzita Mateja Bela, 2023
5. TELEC, I. *Některé zásadní otázky práva na označení zeměpisného původu výrobků*. In *Právní rozhledy*, 2016, 1. S. 10.

Akty orgánů EU

6. Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1753 ze dne 23. října 2019 o opatřeních Unie po jejím přistoupení k Ženevskému aktu Lisabonské dohody o označeních původu a zeměpisných označeních
7. Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1151/2012 ze dne 21. listopadu 2012 o režimech jakosti zemědělských produktů a potravin
8. Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013 ze dne 17. prosince 2013, kterým se stanoví společná organizace trhů se zemědělskými produkty a zrušují nařízení Rady (EHS) č. 922/72, (EHS) č. 234/79, (ES) č. 1037/2001 a (ES) č. 1234/2007
9. Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/787 ze dne 17. dubna 2019 o definici, popisu, obchodní úpravě a označování lihovin, používání názvů lihovin v obchodní úpravě a při označování jiných potravin, ochraně zeměpisných označení lihovin, používání lihu a destilátů zemědělského původu při výrobě alkoholických nápojů a o zrušení nařízení (ES) č. 110/2008
10. Prováděcí rozhodnutí Komise ze dne 27. března 2023, kterým se stanoví seznam zeměpisných označení chráněných podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1151/2012, v souvislosti s nimiž mají být podány žádosti o mezinárodní zápis podle článku 2 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1753 2023/C 113/07
11. Prováděcí rozhodnutí Komise ze dne 27. března 2023, kterým se stanoví seznam zeměpisných označení chráněných podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013, v souvislosti s nimiž mají být podány žádosti o mezinárodní zápis podle článku 2 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1753 2023/C 113/08
12. Prováděcí rozhodnutí Komise ze dne 27. března 2023, kterým se stanoví seznam zeměpisných označení chráněných podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/787, v souvislosti s nimiž mají být podány žádosti o mezinárodní zápis podle článku 2 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1753 2023/C 113/09

²¹ podmínkou je, že se tak stane před vydáním rozhodnutí EUIPO

13. Prováděcí rozhodnutí Komise (EU) 2022/532 ze dne 1. dubna 2022, kterým se stanoví seznam zeměpisných označení chráněných podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1151/2012, v souvislosti s nimiž mají být podány žádosti o mezinárodní zápis podle článku 2 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1753
 14. Prováděcí rozhodnutí Komise (EU) 2022/540 ze dne 1. dubna 2022, kterým se stanoví seznam zeměpisných označení chráněných podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/787, v souvislosti s nimiž mají být podány žádosti o mezinárodní zápis podle článku 2 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1753
 15. Prováděcí rozhodnutí Komise (EU) 2022/541 ze dne 1. dubna 2022, mají být podány žádosti o mezinárodní zápis podle článku 2 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1753
 16. Prováděcí rozhodnutí Komise ze dne 2. června 2021, kterým se stanoví seznam zeměpisných označení chráněných podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013, v souvislosti s nimiž mají být podány žádosti o mezinárodní zápis podle článku 2 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1753 [2021/C 215 I/04]
 17. Prováděcí rozhodnutí Komise ze dne 3. června 2021, kterým se stanoví seznam zeměpisných označení chráněných podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/787, v souvislosti s nimiž mají být podány žádosti o mezinárodní zápis podle článku 2 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1753 [2021/C 215 I/02]
 18. Prováděcí rozhodnutí Komise ze dne 3. června 2021, kterým se stanoví seznam zeměpisných označení chráněných podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1151/2012, v souvislosti s nimiž mají být podány žádosti o mezinárodní zápis podle článku 2 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1753 [2021/C 219 I/02]
 19. Prováděcí rozhodnutí Komise ze dne 8. června 2021, kterým se stanoví seznam zeměpisných označení chráněných podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 251/2014, v souvislosti s nimiž mají být podány žádosti o mezinárodní zápis podle článku 2 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1753 [2021/C 219 I/04]
- ### Úřední věstníky a databáze
20. Databáze eAmbrosia (Komise EU)
 21. Databáze GIview (EUIPO)
 22. Databáze označení původu a zeměpisných označení (ÚPV ČR)
 23. Věstník Úřadu průmyslového vlastnictví, 2022, 47
 24. (WIPO) Bulletin Les Appellations d' Origine
- ### Legislativní návrhy (EU)
25. Návrh Komise COM(2022) 174 final 2022/0115(COD) (návrh GICIPR), dostupný on-line na adrese: https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:740589bd-bb3a-11ec-b6f4-01aa75ed71a1.0014.02/DOC_1&format=PDF
 26. Návrh Komise COM(2022) 134 final 2022/0089(COD) (návrh GIAOWSR), dostupný on-line na adrese: https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:740589bd-bb3a-11ec-b6f4-01aa75ed71a1.0014.02/DOC_1&format=PDF
- ### Jiné zdroje
27. Všeobecně ostatní zdroje shora v přehledu specificky neuvedené, pokud jsou označeny v textu (vč. poznámkového aparátu) nebo formou odkazů - např. internetové stránky apod.